

دانشکده علوم حقوق و علوم سیاسی
گروه حقوق

ارائه شده جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته حقوق گرایش حقوق جزا و جرم‌شناسی

عنوان:

بررسی تروریسم در نظام حقوقی ایران و عراق با نگاهی به اسناد بین‌المللی

استاد راهنما:

جناب آقای حسام قبانچی

استاد مشاور:

جناب دکتر عبدالرضا جوان جعفری

نگارش:

سهریر حمید زمیزم

مرداد ۱۳۹۶

شماره:
پیوست:

فرم ارزشیابی پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی: سهرید حمید زمیزم شماره دانشجویی: ۹۳۳۳۳۱۱۱۵ تعداد واحد جبرانی: نام و نام خانوادگی استاد راهنما: حسام قباچی
رشته و گرایش تحصیلی: حقوق جزا و جرم شناسی تاریخ دفاع: ۹۶/۵/۳۰
عنوان پایان نامه: بررسی ترویسیم در نظام حقوقی ایران و عراق با نگاه به اسناد بین المللی

معیارهای ارزشیابی		حد اکثر نمره	نمره کسب شده	ملاحظات
کیفیت نگارش	انسجام در تنظیم و تدوین مطالب، حسن نگارش و رعایت دستور العمل	۳	۳	
	کیفیت تصاویر، اشکال و منحنی های استفاده شده			
کیفیت علمی	بررسی تاریخچه موضوع و بیان سابقه پژوهش در موضوع	۱۳	۱۲.۵	
	ابتکار و نوآوری			
	ارزش علمی و یا کاربردی			
	استفاده از منابع و مؤاخذ به لحاظ کمی و کیفی (به روز بودن)			
	کیفیت نظرات و پیشنهادات برای ادامه تحقیق			
رعایت اصول علمی روش تحقیق				
کیفیت ارائه	تسلط به موضوع و توانایی در پاسخگویی به سؤالات در جلسه دفاع	۳	۳	
	نحوه ارائه (رعایت زمان - تفهیم موضوع، کیفیت ترانس برنسیو...)			
مقاله	مقاله چاپ شده یا دارای گواهی پذیرش از مجلات یا کنفرانسهای علمی، برابر ماده ۲۰ آئین نامه آموزشی دوره های کارشناسی ارشد (لطفاً نماینده تحصیلات تکمیلی مستندات لازم را ضمیمه فرمایند)	۴	۳	
نمره پایان نامه		۲۰	۱۸.۵	

اعضاء هیئت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	نام دانشگاه	امضاء
استاد راهنما	حسام قباچی	مربی	فردوسی مشهد	
استاد مشاور	عبدالرضا جوان جعفری	دانشیار	فردوسی مشهد	
استاد مدعو	سید حسین حسینی	دانشیار	فردوسی مشهد	
استاد مدعو	سید مهدی سیدزاده	استاد یار	فردوسی مشهد	
نماینده تحصیلات تکمیلی	سید مهدی سیدزاده	استاد یار	فردوسی مشهد	

جلسه دفاع در تاریخ ۹۶/۵/۳۰ برگزار گردید و نمره نامبرده ۱۸.۵ است. حروف می باشد که با توجه به ماده ۲۰ آئین نامه عدد

آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مصوب ۸۲/۱۰/۲۵ به آن درجه ۱۸.۵ تعلق می گیرد.

امضاء و تاریخ:

نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر سید حسین حسینی

سهام اعضای هیئت داوران در ارزشیابی یکسان است:

محاسبه میانگین و اعمال یک نمره مربوط به بخش اتمام به موقع با توجه به تاریخ شروع و پایان تحصیل توسط نماینده تحصیلات تکمیلی گروه انجام می گیرد (لطفاً به توضیحات مندرج در پشت برگه توجه فرمائید)

تعهدنامه

اینجناب سهریر حمید زمیزم دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشکده حقوق و علوم سیاسی نویسنده پایان‌نامه « بررسی تروریسم در نظام حقوقی ایران و عراق با نگاهی به اسناد بین‌المللی »، تحت راهنمایی استاد محترم جناب آقای حسام قیانچی متعهد می‌شوم:

- تحقیقات در این پایان‌نامه توسط اینجناب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش‌های محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب مندرج در پایان‌نامه تاکنون توسط خود و یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ جا ارائه نشده است.
- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می‌باشد و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه فردوسی مشهد" و یا «Ferdowsi University of Mashhad» به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی پایان‌نامه تاثیرگذار بوده‌اند در مقالات مستخرج از رساله رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان‌نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت‌های آنها) استفاده شده است ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در کلیه مراحل انجام این پایان‌نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده است، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

- کلیه حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه‌های رایانه‌ای، نرم‌افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد می‌باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان‌نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

سپاسگذاری

«من لم يشكر المخلوق لم يشكر الخالق»

در این جا بر خود لازم می‌دانم از مساعدت‌های استاد فرزانه‌ام جناب آقای حسام قپانچی که در کمال سعه صدر، با حسن خلق و فروتنی، از هیچ کمکی در این پایان‌نامه دریغ نکردند و زحمت راهنمایی را بر عهده گرفتند و همچنین از استاد مشاورم جناب آقای دکتر جوان جعفری که از تجربیات ارزشمند ایشان بهره فراوان برده‌ام کمال تقدیر و تشکر را می‌نمایم.

ناسپاسی خواهد بود اگر این مقال را بدون ذکر جمیل اساتید بزرگواری که در طول تحصیل، لذت تلمذشان را درک کرده‌ام به پایان برم. تا همیشه مرهون لطف اساتید گرانقدر، جناب آقای سید حسین حسینی و دکتر سید مهدی سیدزاده خواهم بود که از محضرشان فیض‌ها برده و توشه اندوخته‌ام.

تقدیم به

برک بزرگی است تحفه درویش.

هدیه به:

روح پدر بزرگوارم. انسان بزرگی که هرگز مرا در زندگی تنها نگذارد. دوست، یاور و نوری که مرا به

ساحل امنیت رساند.

روح بزرگ، مسموم محمد راضی الساعدی که دست ترورسیم، گل وجودش را در عنفوان جوانی چید.

مادر عزیزم که خدای جانش را دوام بخشید.

فرزندان نازنینم ایهاب و حسین، گرانباترین دارایی های زندگیم.

,

از خدای بزرگ خواهان توفیق و نیل به رضای باری تعالی در راه انجام مسوئیت خویش هستم.

چکیده

هر چند تروریسم، پدیده جدیدی در زندگی بشر به شمار نمی آید و تاریخ حیات بشر بر روی کره خاکی، از قدیم شاهد صحنه های بسیار متنوع از ترور بوده است اما امروزه این پدیده، هم از جهت کمیت و هم از جهت کیفیت، دچار تغییرات زیادی شده است. علاوه بر این، ورود بعضی از دولتها به عرصه پرورش افراد تروریست و ارسال آنها به سایر کشورها و نیز حمایت آشکار و نهان برخی دولتها از تروریستها، امروزه نه تنها ابعاد جدیدی به تروریسم داده بلکه مانع از ارائه تعریفی مورد پذیرش تمامی دولتها شده است تا جایی که بعضی از دولتها در عین اعتراف به پدید آوردن برخی گروههای بسیار خطرناک تروریستی مانند داعش همزمان، مدعی مبارزه با آن نیز هستند. آثار این بازیهای سیاسی با مفاهیم حقوقی موجب شده، تا شاهد صدمات فراوان مادی و معنوی به مردم و کشور عراق باشیم. در این پایان نامه که باروش توصیفی- تحلیلی نوشته شده است، تلاش شده تا نظام کیفری دو کشور همسایه یعنی ایران و عراق که همزمان در حال مبارزه با تروریسم هستند به صورت تطبیقی مورد بررسی قرار گیرد. نتیجه این بررسی به طور خلاصه نشان داد که اولاً: نظام کیفری ایران، بر خلاف عراق، قانون خاصی برای مبارزه با تروریسم ندارد و در شرایط فعلی ضروری است تا هر چه زودتر قانون جامعی برای مبارزه با آن تصویب کند و ثانیاً: اصطلاحات مورد استفاده در این دو نظام یعنی محاربه، افساد فی الارض و بغی از یک طرف و اصطلاح تروریسم از طرف دیگر گرچه از حیث مبنا و مفهوم، تفاوتی باهم دارند اما از جهت مصادیق، هر کدام از سه اصطلاح اول (که خاص قانون ایران هستند) بخشی از مصادیق تروریسم موجود در حقوق عراق را در بردارند.

کلیدواژه ها: تروریسم، ارهاب، محاربه، افساد فی الارض، بغی

مقدمه	۹
الف- بیان مسأله	۹
ب- ضرورت و اهمیت تحقیق	۱۱
ج- پیشینه تحقیق	۱۱
ت - سؤالات تحقیق	۱۸
ث- فرضیات تحقیق	۱۹
ج- اهداف تحقیق	۱۹
چ- روش تحقیق	۱۹
ح- ساختار تحقیق	۱۹

بخش یکم: تعریف تروریسم، شیوه‌های تروریستی

فصل یکم: تعریف تروریسم	۲۱
مبحث یکم: اسنادهای بین‌المللی	۲۱
مبحث دوم: حقوق‌دانان	۲۳
مبحث سوم: قوانین کشورهای اسلامی	۲۴
گفتار یکم: جرم‌انگاری با قوانین خاص	۲۴
گفتار دوم: جرم‌انگاری در قانون مجازات	۲۴
گفتار سوم: جرم‌انگاری با عناوین فقهی	۲۷
فصل دوم: شیوه‌های تروریستی	۲۹
مبحث یکم: ربایش	۲۹
گفتار یکم: آدم ربایی و گروگانگیری	۲۹

- بند یکم: اسناد بین‌المللی ۳۰
- بند دوم: حقوق ایران و عراق ۳۱
- بند سوم: برخی نمونه‌ها ۳۱
- گفتار دوم: هواپیما ربایی ۳۲
- بند یکم: اسناد بین‌المللی ۳۲
- بند دوم: برخی نمونه‌ها ۳۳
- گفتار سوم: ربودن کشتی‌ها و دزد دریایی ۳۳
- بند یکم: اسناد بین‌المللی ۳۴
- بند دوم: برخی نمونه‌ها ۳۵
- مبحث دوم: قتل ۳۶**
- گفتار یکم: اسناد بین‌المللی ۳۶
- گفتار دوم: حقوق ایران و عراق ۳۷
- گفتار سوم: برخی نمونه‌ها ۳۸
- مبحث سوم: بمب‌گذاری ۳۹**
- گفتار یکم: اسناد بین‌المللی ۴۱
- گفتار دوم: حقوق ایران و عراق ۴۲
- گفتار سوم: برخی نمونه‌ها ۴۳
- مبحث چهارم: سلاح شیمیایی و هسته‌ای ۴۴**
- گفتار یکم: سلاح‌های شیمیایی ۴۴
- بند اول: انواع ۴۴
- بند دوم: اسناد بین‌المللی ۴۵
- بند سوم: برخی نمونه‌ها ۴۶
- گفتار دوم: سلاح‌های هسته‌ای ۴۷
- بند اول: اسناد بین‌المللی ۴۸
- بند دوم: برخی نمونه‌ها ۴۹

مبحث پنجم: عملیات انتحاری ۵۰

بخش دوم: ارکان و مجازات تروریسم در حقوق عراق و ایران

فصل یکم: حقوق عراق ۵۳

مبحث یکم: ارکان جرم تروریسم ۵۳

گفتار یکم: رکن مادی ۵۴

بند یکم - رفتار مجرمانه ۵۴

بند دوم: نتیجه مجرمانه ۵۹

بند سوم: علاقه سببیت ۶۳

گفتار دوم: رکن معنوی ۶۶

بند یکم: قصد عام ۶۷

بند دوم: قصد خاص ۷۰

مبحث دوم: مجازات تروریسم ۷۱

گفتار یکم: مجازات مرتکب جرم تام ۷۱

گفتار دوم: شروع به جرم ۷۳

گفتار سوم: همکاری در جرم ۷۶

بند یکم: فاعل اصلی (شریک) ۷۷

بند دوم: فاعل تبعی (معاون) ۷۹

گفتار چهارم: علل مخففه و معاف کننده ۸۵

بند یکم: علل معاف کننده ۸۶

بند دوم: علل تخفیف مجازات ۸۷

بند سوم: آثار علل معافیت و تخفیف ۸۸

فصل دوم: حقوق ایران ۹۰

مبحث یکم: محاربه ۹۰

گفتار یکم: قوانین مجازات اسلامی ایران ۹۱

گفتار دوم: ارکان جرم ۹۳

- ۹۳..... بند یکم: رکن مادی
- ۹۶..... بند دوم: رکن معنوی
- ۹۷..... گفتار سوم: مجازات
- ۹۸..... گفتار چهارم: مقایسه حقوق ایران و عراق
- ۹۹..... مبحث دوم: افساد فی الارض
- ۱۰۰..... گفتار یکم: ارکان جرم
- ۱۰۳..... گفتار دوم: مجازات
- ۱۰۴..... گفتار سوم: مقایسه حقوق ایران با عراق
- ۱۰۵..... مبحث سوم: بغی
- ۱۰۵..... گفتار یکم: قوانین مجازات اسلامی ایران
- ۱۰۷..... گفتار دوم: ارکان جرم
- ۱۰۷..... بند یکم: رکن مادی
- ۱۰۸..... بند دوم: رکن معنوی
- ۱۰۸..... گفتار سوم: مجازات
- ۱۰۸..... گفتار چهارم: مقایسه حقوق ایران با عراق
- ۱۱۰..... نتیجه گیری
- ۱۱۲..... پیشنهادات
- ۱۲۰..... پیوست
- ۱۲۰..... الف- قانون شماره ۱۳ مبارزه با تروریسم مصوب سال ۲۰۰۵م
- ۱۲۴..... ب- تفاهم نامه همکاری میان دادستان کل دو کشور ایران و عراق
- ۱۲۶..... ج- رأی های دادگاه عراقی

الف- بیان مسأله

امروزه تروریسم از پدیده ای داخلی و محدود تبدیل به پدیده ای بین المللی شده است، برخی از دولتهای برای تأمین منافع خود یا ایراد ضرر به سایر دولتها است به ایجاد مراکز تدریب تروریست و استفاده از آن ها علیه کشور های دیگر زده اند، نمونه بارز از آن گروه تروریستی داعش است که مسؤلان مختلف امریکایی بارها اعلام کرده اند امریکا، عربستان، اسرائیل آنها را بدید آورده اند موضوع که بارها در جریان مبارزات انتخاباتی میان ترامب و خانم کلینتون طرح شده. بعد از مظهر این گروه و شروع به فعالیت در سوریه مشاهده شد نه تنها کشورهای یادشده بلکه دولتهایی امارات، قطر و ترکیه نیز نقش فعالی در آموزش و تأمین مالی و نظامی این گروه تروریستی دارند. بعد از پیروزیهای این گروه تروریستی در سوریا و عراق رسیدن، نیروهای داعش با حمایت کشورهای خارجی و خیانتهایی بعضی از مقامات داخلی تا مرز بغداد رسیدند. تروریسم از زمان داعش ولی از زمان اشتغال عراق توسط امریکا و دولتهایی هم بیان با او به صورت قتل و بمب گذاری و ترور، عراق مشکلات زیاد رو به رو کرده بود .

یکی از راهایی مبارزه با تروریسم وضع قوانین های مناسب برای مقابله با تروریسم است و در این بعد قوانین جزائی جایگاه خاصی دارند. بعد از سقوط رژیم تروریستی جنایتکار، رژیم بعث عراق و ورود آمریکایی ها به سرزمین عراق و انتشار عملیات تروریستی چاره ای جز صدور قانون ویژه تروریسم نبود تا این جنایت، مجازات و جزئیات آن را به عهده بگیرد. به منظور پیروی از دو قرار شورای امنیت به شماره های (۱۳۷۳ مصوب سال ۲۰۰۱ و ۱۵۶۶ مصوب ۲۰۰۴م) قانونگذار عراق قانون مبارزه با تروریسم را به شماره ۱۳ در سال ۲۰۰۵م، صادر کرد که از ۶ ماده تشکیل شده است. اما قانونگذار ایرانی اقدام به وضع قانون ویژه برای تروریسم نکرده است. موادی متفرقه در قوانین مجازات های ایران تحت عنوان بند «جرائم علیه امنیت در حقوق ایران» وجود دارد. این جرائم با قوانین مجازات ایرانی مصوب سالهای ۱۳۷۰ و ۱۳۹۲ در جرائم تعیین شده اند. اما به محاربه و افساد فی الارض و بغی در فصل سابق پرداخته است. قانونگذار ایرانی در تصویب جنایات تروریستی از عدم و در تعیین مجازات های خاص به شریعت اسلام استناد کرده است، تعدادی دیگر از قوانین ایرانی وجود دارد که عناوین مختلفی از جنایات را در خود دارند. قانونگذار ایرانی با تأیید آنها جزو جنایات تروریستی و به صورت

غیر مستقیم به آنها تصریح کرده است. این جزییات مجازات های ویژه ای دارد. از جمله این قوانین موارد زیر است:

أ- قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم / شماره ۹۰۶۶۱ در ۱۳۹۴/۱۲/۲۲

این قانون دارای هفده ماده و پنج تبصره است و در جلسه علنی روز سه شنبه به تاریخ سیزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شده و در تاریخ ۱۳۹۴ / ۱۲ / ۱۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است

ب- قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب سال ۱۳۸۲ در مبحث پنجم هم سایر نمونه های جرایم علیه امنیت را دارد.

ج- قانون تعزیرات مصوب سال ۱۳۷۵ که در فصل اول ذکر شده است.

د- قانون حدود و صلاحیت دادرها و دادگاه های انقلاب، مصوب اردیبهشت ۱۳۶۲ در بند ۱ ماده واحده.

ه- قانون مبارزه با مواد مخدر مصوب ۱۳۶۷/۸/۳.

و- قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵

ز- قانون مجازات اخلاف گران اقتصادی مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹، ماده واحده قانون تشدید مجازات جاعلان اسکناس و وارد کنندگان.

ح- توزیع کنندگان و مصرف کنندگان اسکناس مجعول مصوب ۱۳۶۹/۱/۲۹

ط- قانون مجازات عبوردهندگان اشخاص غیر مجاز از مرزهای کشور مصوب ۱۳۶۷.

ی- قانون تشدید مجازات محتکران و گرانفروشان مصوب ۱۳۶۷ / ۱ / ۲۳.

ک- قانون مجازات فعالیت کنندگان غیر مجاز در امور سمعی و بصری مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۱۶.

ل- قانون مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۳۸۳/۴/۲۸

مقایسه قانون عراق با قوانین کیفری ایران می تواند تا حد زیادی ارزشهایی این قوانین را ممکن سازد لذا در این پایان نامه تلاش شده تا در حد ممکن با بررسی تطبیقی دو کشور ایران و عراق نواقص قوانین دو کشور و همین امتیازات هر کدام نسبت به دیگری و شناسایی و معرفی شوند.

ب- ضرورت و اهمیت تحقیق

ضرورت بحث نیز آنجا ناشی می شود که امروزه کشور عراق به عنوان یکی از همسایه‌ای ایران در حد وسیعی در معرض این جرم نابودکننده قرار گرفته و همانطور که مسئولان ایرانی گفته‌اند. هدف اصلی تروریست‌ها و حامیان آنها کشور ایران است. لذا بررسی تطبیقی قوانین کیفری این دو کشور در امر تروریسم، بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

اهمیت تحقیق درباره‌ای تروریسم ناشی از اهمیت موضوع این جرم است که اولاً امنیت و سلامت مردم را در جمیع ابعاد، اعم از سلامتی جان و جسم و مال و عرض و آزادی رفت و آمد مورد آسیب یا در معرض خطر قرار می‌دهد و ثانیاً: محدود به مرزهایی داخلی کشورها نبوده و جنبه‌ای بین‌المللی پیدا کرده است.

ج- پیشینه تحقیق

الف- کتب

در کتاب‌ها و منابع خیلی زیاد موضوع تروریسم از جنبه‌های مختلف و متعدد ذکر شده است، برخی از این کتاب‌ها جنبه بین‌المللی و کتاب‌های دیگر از جنبه داخلی یا جنبه فقهی و اسلامی توضیح دهید، و در پایان‌نامه بر اساس بسیاری کتاب‌های از جمله:

یکم: کتاب‌های حقوقی عربی

- دکتر عثمان علی حسین نویسنده عراقی کتاب به نام «الارهاب الدولي ومظاهره القانونيه والسياسيه في احكام القانون الدولي العام»: مرکز کردستان للدراسات الاستراتيجية ۲۰۰۶ آن را منتشر شده، در این کتاب تروریسم بین المللی، جرم تروریسم توضیح دهید
- دکتر محمد محمود المندلاوی نویسنده کتاب به نام «الارهاب عبر التاريخ»: دار و مكتبه الهلال بیروت ۲۰۰۹ در این کتاب نویسنده تاریخ تروریسم تا عصر امروزه ذکر کرده است.
- جان مارک ماریه نویسنده کتاب به نام «تقنيات الارهاب ايدولوجياته، منهجياته، ممارساته ميادينه» المكتبه الثقافيه: بیروت، محتوی این کتاب تحلیل تروریستی بنیاد و ایدئولوژی و اقدامات تروریستی.
- ابراهیم الحیدری نویسنده عراقی کتاب به نام «سیسولوجيا العنف والارهاب» لماذا يفجر الارهابی نفسه وهو منتشی فرحا ۲۰۱۵: لبنان بیروت، در این کتاب خشونت، تروریسم و تحلیل آنها و عنف و اسباب اینها ذکر کرده است.
- وکیل عبد القادر النقوزی نویسنده کتاب به نام «المفهوم القانوني لجرائم الارهاب الدولي والداخلي» منشورات الحلبي القانونيه ۲۰۰۸: لبنان بیروت در این کتاب تروریسم بین المللی و داخلی و انواع و اشکال آنها و مثال‌های تروریسم علیه توضیح دهید.
- یوسف کوران نویسنده کتاب تحت عنوان «جريمة الارهاب والمسؤولية المترتبة عنها في القانون الجنائي الداخلي والدولي» به بررسی مسؤلیت کیفری اشخاص که به گونه‌ای اعمال تروریستی دست زده یا آنها همگاری می‌کنند اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخته و این موضوع را برای قواعد حقوق جزای بین المللی و نیز قوانین داخلی برخی کشورهای مورد تحلیل و ارزیابی قرار داده است
- دکتر هیثم کیلانی نویسنده در کتاب «الارهاب یؤسس دولة نموذج اسرائیل» که چاب اول آن در سال ۱۹۹۷ توسط مؤسسه «دار الشروق»، قاهره منتشر شده است به تبیین تروریستی اسرائیلی و نیز

اعتقاداتی یهودی که در ایجاد انگیزه‌ای تروریستی نقش دارند، روش‌های تروریستی به کار گرفته شده از سوی صهیونیست‌ها برضد فلسطینیان جهت ترساندن -کوچاندن و حذف فلسطینیان و نهایتاً نقش اندیشه‌های یهودی در تروریسم پرداخته است.

● دکتر هشتم عبدالسلام محمد نویسنده کتاب به عنوان «مفهوم الارهاب فی الشریعه الاسلامیه»: مؤسسه دار الکتب العلمیه بیروت ۲۰۰۵ آن را منتشر نموده، در این کتاب نویسنده نوشتن دیدگاه غربی‌ها درباره رابطه اسلام و تروریسم را مورد ارزیابی و نقد قرار داده است؛ دیدگاهی که با انگیزه اسلام‌هراسی، دائماً از «تروریسم اسلامی» سخن گفته و نمود می‌کند آنچه تروریست‌هایی دست نشان‌دهنده غرب را به سمت تروریسم گشانده است اعتقادات اسلامی آنها است.

دوم-کتاب‌ها فارسی

● دکتر محمد جعفر حبیب‌زاده نویسنده کتاب «محرابه در حقوق کیفری ایران» که چاپ سال ۱۳۷۹ ناشر دفتر نشر آثار علمی دانشکاه تربیت مدرس در این کتاب جرم محاربه و ارکان آنها و آثار و مقایسه با عناوین فقهی مشابه و مقایسه میان محاربه و جرایم دیگر توضیح دهید.

● محسن عبداللهی و فاطمه کیهانلو در کتاب «سرکوب تروریسم در حقوق بین‌المللی معاصر» که چاپ اول آن در سال ۱۳۸۴ توسط معاونت پژوهش، تدوین و تنقیح قوانین ریاست جمهوری منتشر شده است به تبیین موضوعات «تعاریفات تروریسم در جامعه بین‌المللی، پیامد حوادث یازدهم سپتامبر بر مبارزه با تروریسم و نیز حمایت بین‌المللی از پناهندگان در مبارزه با تروریسم» پرداخته‌اند.

● دکتر حسین میرمحمدصادقی در کتاب «جرایم علیه امنیت و اسایش عمومی بانگ‌ریش تطبیقی» چاپ بیست سوم زمستان، تهران: نشر میزان، ۱۳۹۲ در این کتاب جرایم علیه امنیت کشور و محاربه و افساد فی الارض و بقی، تشکیل یا اداره یا عضویت در دسته یا جمعیت به قصد برهم زدن امنیت کشور توضیح دهید

● مهدی سالاری نویسنده کتاب «حقوق کیفری اختصاصی جرایم علیه امنیت کشور» چاپ اول زمستان سال ۱۳۸۷، تهران: نشر میزان در این کتاب جرایم علیه امنیت و جرم محاربه و فساد فی الارض و حقوق جزا - امنیت داخلی - ایران، و اثبات توبه محارب و جرائم مادون محاربه توضیح دهید.

● دکتر عباس زراعت نویسنده کتاب «شرح مختصر قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲» چاپ سوم، تهران: انتشارات ققنوس سال ۱۳۹۳ در این کتاب شرح قانون مجازات مصوب توضیح دهید از هر مواد قانونی مانند کلیات و مجازات‌ها، مجازات‌ها تکمیلی و جایگزین حبس و رسقوط مجازات، معافیت کننده و رمقایسه انجام شد با قانون مصوب و قوانین قدیمی.

ب- مقاله‌ها

یکم- مقاله‌ها عربی

● علاء الدین السید مقاله در وب سایت منتشر شده از قنائه عشتار الفضائیه/بوست ساسه/بقلم (WWW. ishtartv. Com)

(ishtartv. Com)

سباطه، ع. (۲۰۱۵/۹/۱۰) مقاله در وب سایت منتشر شده از قنائه عشتار الفضائیه/ ساسه بوست)

(www ishtartv. Com)

● مقاله در انترنت منتشر شده (۲۰۰۹ /۷/۳۰). المتفجرات انواعها واستخدامها و در وبسایت

(www. Startmes. Com)

● د. محمد الهواری، بحث در انترنت منتشر شده در موقع حمله السکینه - الإرهاب المفهوم والأسباب

وسبل العلاج.

● الشيخ منتظر الاماره. (۲۰۱۵). فاجعة الطف وجريمة قطع الرؤوس والتمثيل بها وإهدائها، رؤية

تاريخية تحليلية، نویسنده در وب سایت منتشر شده، مؤسسه وارث الانبياء للدراسات التخصصية

الحسينيه.

دوم- مقاله‌ها فارسی

▪ بررسی فقهی و حقوقی بغی در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ عنوان مقاله‌ای است که، نویسندگان اسماعیل رحیمی نژاد و محدثه صفرخانی مقاله ۴، دوره ۱۱، شماره ۴۰، بهار ۱۳۹۳، صفحه ۱۰۵ - نوع مقاله: مقاله پژوهشی ۱۳۳، فی هذه المقالة تناول المؤلفان جريمة البغي تعريفها واركانها و ماهیت‌ها.

▪ بررسی تعریف جرم محاربه و افساد فی الارض در فقه و حقوق با رویگردی به لایحه پیشنهادی قانون مجازات اسلامی عنوان مقاله‌ای است که نویسندگان ایرج گلدوزیان و ابوالفضل احمدزاده مقاله در مجله دانشگده حقوق وعلوم سیاسی دوره ۳۹ شماره ۱ بهار ۱۳۸۸ ص ۲۵۵- ۲۷۰ نویسندگان در این مقاله جرم المحاربه والافساد فی الارض وقطاع الطريق، وحشت، امنیت واخذ المال توضیح شده است. .

▪ بررسی ماهیت محاربه و افساد فی الارض و نقد قواعد کیفری مربوطه عنوان مقاله‌ای است که احمد رضا توکلی در سال ۱۳۹۱ در فصلنامه پژوهش‌های فقه و حقوق اسلامی، در این مقاله افساد، اخافه، امنیت، سلاح، محاربه توضیح داده شد.

▪ تحلیل جرم محاربه عنوان مقاله‌ای است که حسن پوربافارانی نشریه علمی- پژوهشی فقه و حقوق اسلامی، سال دوم، شماره چهارم، بهار- تابستان ۱۹، صفحات ۹۱ بین فیها الکاتب المحاربه والافساد فی الارض وسلاح آیه ۳۳ من سورة المائدة وقصد ارباب.

▪ افساد فی الارض از نظر مذاهب اسلامی عنوان مقاله‌ای است که نویسنده: لیاقت علی عالمی ۱۳۹۴ نویسنده در این مقاله: افساد فی الارض، محاربه، فتنه، سعی بر فساد، جرم‌انگاری توضیح دهید.

▪ کتاب تحت عنوان حال «نظم کنونی» تألیف از نگارنده حاضر است. جهت اطلاع از چاپ کتاب،

در کانال جزا روز عضو شوید. لینک کانال در سایت: www.crimelawir

ج- پایان نامه‌ها

یکم- پایان نامه‌ها عربی

➤ پایان نامه به عنوان «الإرهاب والقانون الدولي»، دانشگاه بغداد، دانشگاه حقوق، پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق بین المللی، نگارش رشید صبحی جاسم محمد، ۲۰۰۳، در این پایان نامه نویسنده تروریسم، تاریخچه، اسباب، معنی، تروریسم بین المللی مطالعه و جستجو کرده است.

➤ پایان نامه به عنوان «المصلحة المعتبرة في تجريم الاعمال الارهابية» دانشگاه مستنصریه، دانشگاه حقوق، کارشناسی ارشد در حقوق بین المللی، نگارش معتز حسین جابر ۲۰۱۰، در این پایان نامه نویسنده تعریف و معنا و مفهوم تروریسم، مقایسه میان تروریسم و جرایم دیگر «رفتار مجرمانه چر جرایم تروریسم مطالعه کرد.

➤ پایان نامه به عنوان «الجريمة الارهابية دراسة في ضوء قانون مكافحة الارهاب رقم ۱۳ السنه ۲۰۱۵» دانشگاه نهرین کارشناسی دکتورا در فلسفه حقوق، نگارش حیدر علی نوری ۲۰۱۰، در این پایان نامه نویسنده تاریخچه تروریسم، خصائص جرم تروریسم، نمونه‌های جرم تروریسم در حقوق عراق مطالعه کرد.

➤ پایان نامه به عنوان «سیاسات مكافحة الرهاب في الوطن العربي دراسة مقارنة بين الجزائر و مصر» دانشکده دالی ابراهیم - الجزائر، دانشگاه علوم سیاسی، کارشناسی ارشد، دانشگاه حقوق: نگارش احمیدی بوجلطیه بوعلی ۲۰۰۹، در این پایان نامه نویسنده مفهوم عمومی تروریسم، جرم محاربه و بغی، مبارزه با تروریسم در جهان عرب مطالعه کرد.

➤ پایان نامه به عنوان «مخاطر حصول الجماعات المتشددة على الاسلحة الكیمیائية وسبل مجابتهها»

دانشگاه نایف العربیه للعلوم الامنیه، السعودیه کارشناسی ارشد: نگارش الزهرانی، ۲۰۱۴

➤ دکتر طالب یاسین «جریمه الارهاب فی ضوء احکام القانون الدولی» استاد راهنما: دکتر قادری

عبدالعزیز، استاد مشاور: عبدالله سلیمان، پایان نامه دکتر، دانشگاه الجزائر، دانشگاه حقوق ۲۰۱۵

در این پایان نامه از جهات مختلف به بررسی تروریسم پرداخت است. مفهوم تروریسم، همکاری بین المللی در مبارزه با تروریسم، مسئولیت کیفری ناشی از آن تلاش های دولت های و نیز روش های مختلف مبارزه با تروریسم و آثار ناشی از این مبارزه بر حقوق بشر و حقوق بین المللی بشر از جمله موضوعاتی است که یاد شده به آنها پرداخته است.

۲- پایان نامه ها فارسی

➤ باقری، محمود (۱۳۸۷) «بررسی اقدامات ایالات متحده آمریکا علیه تروریسم در پرتو حقوق بشر و حقوق دوستانه» استاد راهنما: رضا موسی زاده، استاد مشاور: داود هرمیداس باوند، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده حقوق این پایان نامه به بررسی تاریخی - حقوقی تروریسم، رویکرد سازمان های بین المللی در قبال تروریسم، مجمع عمومی، شورای امنیت و سایر ارکان و نهادهای سازمان ملل، دبیر کل سازمان ملل متحد، کمیسیون حقوق بشر و دیگران در مورد مبارزه با تروریسم پرداخته است.

➤ سعید سلمان عباس ابادی نویسنده پایان نامه تحت عنوان «مطالعه تطبیقی محاربه در حقوق کیفری و فقهایی شافعی و حنفی» استاد راهنما: دکتر سید محمود مجیدی، استاد مشاور: دکتر مهدی ذوالفقاری، پایان نامه کارشناسی ارشد تابستان ۱۳۹۱ نویسنده در این پایان نامه بنویسید مفاهیم محاربه، تفکیک مفهوم محاربه از مفاهیم مشابه مانند بغی، جرایم سیاسی، افساد فی الارض، باضافه ای رویکردهای فقهی در زمینه کیفیت اعمال مجازات ها.

➤ قلاتی ایمان نویسنده پایان نامه به عنوان پیشگیری وضعی از تروریسم، استاد رهنمای رهامی

محسن، کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه تهران، تاریخ انتشار ۱۳۹۰/۶/۲۰.

➤ مجید ارفعی نویسنده پایان‌نامه به عنوان (بررسی زمینه‌های سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال افساد فی الارض)، استاد راهنما: دکتر بهزاد رضوی فرد استاد مشاور: دکتر حسنعلی مودن زادگان رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۹۳.

➤ پایان‌نامه به عنوان بررسی جرم بغی از دیدگاه مذاهب خمس و تطبیق آن با حقوق موضوعه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یاسوج، دانشکده علوم انسانی، گروه الهیات کارشناسی ارشد، نگارش پروانه کشاورزی زمستان ۱۳۹۱

➤ پایان‌نامه به عنوان سیاست جنائی ایران در جرم‌انگاری افساد فی الارض، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم اداری و اقتصادی، گروه حقوق، حقوق جزا و جرم‌شناسی، نگارش مهدی کلامی مقدم، شهریور ۱۳۹۵

➤ کاظمیان، علی اصغر (۱۳۸۳) در جایگاه و نقش سازمان ملل متحد در مبارزه با تروریسم بین‌المللی استاد راهنما: علی هنجنی، استاد مشاور: هدایت‌الله فلسفی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده حقوق. این پایان‌نامه به بررسی جنبه‌های اجتماعی، سیاسی و حقوقی تروریسم بین‌المللی در مفهوم کنونی در پرتو حقوق بین‌المللی، قابلیت تعریف ذیری و جرم انکاری تروریسم بین‌المللی و نهایتاً به نقش سازمان ملل متحد در مبارزه با تروریسم پرداخته است.

ت - سؤالات تحقیق

۱- آیا نظام‌های کیفری ایران و عراق، روش یکسان و مشابهی را برای مقابله با تروریسم در پیش گرفته‌اند؟

۲- آیا نظام‌های کیفری ایران و عراق، مصادیق یکسانی از تروریسم را جرم‌انگاری کرده‌اند؟

۳- مواد قانونی نظام‌های کیفری ایران و عراق در خصوص مبارزه با تروریسم تا چه حدودی با اسناد بین‌المللی هماهنگ هستند؟